

กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา
187

รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และต้องไม่เป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ในกรณีที่รัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณี
ตามวรรคหนึ่งต่อไป

ให้แจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ออนหุ้นในห้าง
หุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้แก่นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สิน
เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

- รัฐมนตรีจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการหุ้น

หรือกิจการของห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัทตามวรรคสองไม่ว่า
ในทางใด ๆ มิได้

- มาตรานี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น

ให้ใช้บังคับแก่คู่สมรสและบุตรที่ยัง
ไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี
และการถือหุ้นของรัฐมนตรีที่อยู่ใน
ความครอบครองหรือดูแลของ
บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางใด ๆ ด้วย

สำนักงาน ป.ป.ช.

กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับ การติดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติเกี่ยวกับการติดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมไว้ ดังนี้

มาตรา 48

จตุทศ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี **ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง** ดังต่อไปนี้

1

ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใด

ในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามนโยบายของรัฐบาล

2

รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ

เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลใน ธุรกิจการงานตามปกติ

3

เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำ

หรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรืออื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใด เนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการหรือรองกรรมการหรือสมาชิกสภาเทศบาลหรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่งให้ในความใน (3) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภาเทศบาลด้วยโดยอนุโลม

สำนักงาน ป.ป.ช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา
185

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
ต้องไม่ก้าวท่าย หรือแทรกแซง เพื่อประโยชน์ของตนเอง
ดังนี้

1

การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่
ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง
ของหน่วยราชการ

2

กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการ
ใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบ
ในการจัดทำโครงการใดๆของหน่วยงานของรัฐ
เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

3

การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายโอน เลื่อนตำแหน่ง
เลื่อนเงินเดือนหรือการให้พ้นจากตำแหน่ง
ของข้าราชการ

ตัวอย่างคดีทุจริต การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา 126

การเป็นคู่สัญญา

1

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ช
มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ และดูแลกิจการ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ช

2

เข้าไปรับงานปรับปรุงต่อเติมอาคาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัด ช เสียเอง
(ให้ห้างหุ้นส่วน ส เข้าประมูลงานแทน)

3

เป็นการเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์
สำหรับตนเองในกิจการที่ตนเองมีหน้าที่
ซื้อ ทำ จัดการโดยทุจริต

4

โดยใช้ผู้ไม่มีคุณสมบัติออกแบบอาคาร
และออกแบบในลักษณะที่ไม่มีความมั่นคงแข็งแรง
จนเป็นเหตุให้อาคารวิบัติอันเป็นการเสียหาย
แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ช

เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 151, 152 และยังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต
ตาม .อ. มาตรา 157 แต่การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ช เมื่อเป็นความผิดตามบทเฉพาะ
ตาม ป.อ. มาตรา 151 และ 152 แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบท ป.อ. มาตรา 157 ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก
(คดีหมายเลขดำที่ อท.9/2561)

สำนักงาน ป.ป.ช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

มาตรา 126

นอกจากเจ้าพนักงานของรัฐที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
ห้ามมิให้กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าพนักงานของรัฐ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด **ดำเนินกิจการ**ดังต่อไปนี้

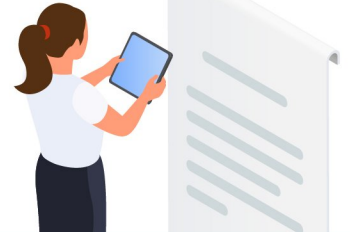
1 เป็นคู่สัญญาหรือ มีส่วนได้เสียในสัญญา

ที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่สังกัด

2 เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่สังกัด
เว้นแต่ จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัท
มหาชนจำกัด**ไม่เกินจำนวน**ที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด

3 รับสัมปทานหรือ คงถือไว้ซึ่งสัมปทาน จากรัฐ

หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะ
เป็นการผูกขาดตัดตอน

4 เข้าไปมีส่วนได้เสีย ในฐานะเป็นกรรมการ

ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจ
ของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ของหน่วยงาน
ที่ตนสังกัด ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของ
ธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์
ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบ
ต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วยโดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของ
คู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าพนักงานของรัฐ เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่เจ้าพนักงานของรัฐ
จะเข้าดำรงตำแหน่ง

สำนักงาน ป.ป.ช.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกันระหว่าง

ประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ประโยชน์ส่วนรวม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2560

มาตรา
184

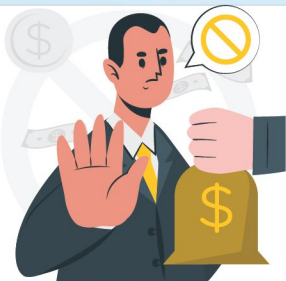
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ดำเนินการ ดังนี้

1 ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น

2

ไม่รับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทาน
จากรัฐหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือ
รัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน

3 ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ จากหน่วยราชการ
หน่วยงานของรัฐ
หรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่
หน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติต่อ
บุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ

4

ไม่กระทำการใดๆ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
อันเป็นการจัดวางหรือแทรกแซงการใช้สิทธิหรือเสรีภาพ
ของหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนโดยมิชอบ

มาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภารับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ
เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา ให้นำ (2)และ(3)
มาบังคับใช้แก่คู่สมรสและบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรส
และบุตรของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภานั้นที่ดำเนินการในลักษณะผู้ถูกใช้

กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับ การติดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติเกี่ยวกับการติดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมไว้ ดังนี้

มาตรา 44/3

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด **ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง** ดังต่อไปนี้

1 ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใด

ในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ **เว้นแต่**ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือ เป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

2 รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ

เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการทำงานตามปกติ

3 เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำ

หรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทน หรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีบุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือ เงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันและมีให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีบุคคลดังกล่าวตามวรรค หนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่ง กรรมการของรัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง ให้นำความใน (3) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

สำนักงาน ป.ป.ช.

กฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการจัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมไว้ ดังนี้

มาตรา 64/2

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1

ดำรงตำแหน่ง

หรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

2

รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ

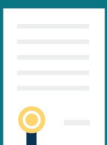
เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

3

เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา

หรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

PATENT
LAW

PATENT
LAW

LAW

JUSTICE

1

สะใภ้เป็นคู่สัญญากับเทศบาลที่พ่อสามีเป็นสมาชิกสภา
เทศบาล**ไม่ถือว่า**พ่อสามีเป็นผู้มีส่วนได้
เสียโดยตรงหรือโดยอ้อม

2

แม้สะใภ้จะเป็นผู้ลงชื่อในสัญญาจ้าง **แต่พ่อสามีซึ่งเป็นสมาชิก
สภาเทศบาลไม่ได้มีอำนาจหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการ
ทำสัญญาในฐานะผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างด้วย**

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลปกครอง การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ตามมาตรา 126 การมีส่วนได้เสีย

3

แม้ที่งที่ตั้ง ตั้งโรงพิมพ์ของร้าน A จะตั้งอยู่ที่บ้าน
ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของพ่อสามี โดยเช่าจากพ่อสามี
หรือพ่อสามีให้ประโยชน์โดยไม่คิดค่าเช่าเพื่อช่วยเหลือ
บุตรก็ตาม **แต่ก็ไม่เกี่ยวข้องกัผลประโยชน์
ได้เสียตามสัญญาจ้างแต่อย่างใด**

4

กรณี**จึงไม่ปรากฏข้อเท็จจริง**หรือพฤติกรรมส่วนใดที่แสดง
ให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีใช้โอกาสในฐานะที่ตนดำรงตำแหน่ง
สร้างประโยชน์แก่ตนโดยเบียดเบียนหรือคุกคาม
ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของรัฐ ตามนิยามตรา
18 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546